

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΑΑ 2014-2020

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις
Αγροτικές περιοχές

Ημερομηνία : **04-07-2018**
Αριθμός Πρωτοκόλλου : **5477**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020)

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ 2^η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΑΑ) 2014-2020

**ΜΕΤΡΟ 19 : «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤοΚ – ΤΟΠΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)» ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020»**

**ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2 : «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με
πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (CLLD/LEADER)»**

ΔΡΑΣΗ 19.2.4 : «Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές»

& ΔΡΑΣΗ 19.2.5 : «Παρεμβάσεις για τη Βελτίωση Υποδομών στον Πρωτογενή Τομέα»

Κωδικός Πρόσκλησης: .....

Έντυπο: Ε.Ι.1_1
Έκδοση: 1^η (Σχέδιο)
Ημ/νια Έκδοσης:

**Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Η ΕΛΙΚΩΝΑΣ – ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – ΟΤΑ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ΠΔ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005).
2. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014), όπως ισχύει.
3. Τη με αρ. πρωτ. 24944/20.09.2016 (ΦΕΚ 3066/Β' /26.09.2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020».
4. Τη με αρ. πρωτ. 2545/17.10.2016 (ΦΕΚ 3447/Β'/2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με την οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020 Α. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Περιφερειών και Β. Στις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ.
5. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως ισχύει κάθε φορά.
6. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως ισχύει κάθε φορά.
7. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ.
8. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»).
9. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως κάθε φορά.
10. Την αρ. C (2015) 9170/11.12.2015 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020.
11. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).

12. Τη με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015(ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015)Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».
13. Τις από 04.04.2016 αποφάσεις - συμπεράσματα της1^{ης} Συνεδρίασης της Επ. Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΠΑΑ 2014-2020, όπως ισχύουν.
14. Τη με αρ. πρωτ. 3417/22.12.2016 (ΦΕΚ 4222/Β'/28.12.2016) τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 1065/19.04.2016 (ΦΕΚ 1273/Β' /04.05.2016) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020» (ΣΔΕ),
15. Τη με αρ. πρωτ. 152950/23-10-2015 ΚΥΑ έγκρισης της Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΑΑ 2014-2020»
16. Την υπ' αριθ. 3206/21-12-2016 (ΦΕΚ 4111/Β) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την «Έγκριση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επιλογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης».
17. Την υπ' αριθμόν 2350/8-8-2017 Απόφαση της ΕΥΔ Π.Α.Α. 2014 – 2020 (Μονάδα Α', Γενική Γραμματεία Αγροτικής Πολιτικής & Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων) περί Αποδοχής της αναμορφωμένης πρότασης του Τοπικού Προγράμματος.
18. Την υπ' αριθ. 2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17 Κοινή Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας & Ανάπτυξης «Περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.
19. Τη με αρ. πρωτ.13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017)Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημόσιου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων».
20. Το με αρ. πρωτ. 140022/ΕΥΚΕ 6930/19-12-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ, με το οποίο δόθηκε η έγκριση του σχεδίου της πρόσκλησης
21. Την με υπ. αριθμ. 4/21-02-2018 απόφαση της ΕΔΠ LEADER, η οποία εγκρίνει την παρούσα πρόσκληση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) Αναπτυξιακής ΕΛΙΚΩΝΑΣ – ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ ΑΕ – ΟΤΑ, προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης
22. Το με αρ. πρωτ. 1066/19-04-2018 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες Δυνητικών Δικαιούχων :

- ΟΤΑ και φορείς αυτών
- Φορείς του Δημοσίου Τομέα
- Ιδιωτικοί φορείς (Νομικά Πρόσωπα) με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και
- η ΟΤΔ

Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» έτσι όπως καταρτίζεται από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης σε ετήσια βάση.

Επιπλέον για τους δικαιούχους ισχύουν τα εξής:

1. δύνата να είναι υφιστάμενα είτε υπό ίδρυση Νομικά Πρόσωπα
Ειδικότερα για τα Νομικά Πρόσωπα απαιτείται σχέδιο καταστατικού συνημμένο στην αίτηση στήριξης και σε κάθε περίπτωση απόκτηση ΑΦΜ πριν την ένταξη της πράξης.
2. δικαιούχος δύνата να είναι το νομικό πρόσωπο που έχει συστήσει την ΟΤΔ ή μέλος που την απαρτίζει συμπεριλαμβανομένων και των μελών της ΕΔΠ καθώς επίσης και μέλη του ΔΣ του εν λόγω νομικού προσώπου, **σε επίπεδο φορέων.**

Δικαιούχοι δεν δύνата να είναι:

1. εξωχώριες / υπεράκτιες εταιρείες,
2. φυσικά πρόσωπα:

Για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του **Μέτρου 19, Υπομέτρου 19.2** του ΠΑΑ 2014-2020 (για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα) και για τις πιο κάτω Δράσεις, Υποδράσεις :

Δράση 19.2.4: Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές

η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:

19.2.4.1: Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.

19.2.4.2: Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία).

19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές).

19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

19.2.4.5: Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).

Δράση 19.2.5: Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα

η οποία περιλαμβάνει την ακόλουθη υποδράση:

19.2.5.1: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις **δημοσίου χαρακτήρα** που συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις **παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό**, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Αναλυτικότερα, οι ενδεικτικές δράσεις και υποδράσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω των τοπικών στρατηγικών, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

Δράση 19.2.4: Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:

19.2.4.1: Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.

Η υποδράση αφορά σε υποδομές μικρής κλίμακας εντός οικισμών. Οι πράξεις που μπορούν να υλοποιηθούν βάσει της υποδράσης αφορούν σε έργα κατασκευής / βελτίωσης δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, οδοποιίας, καθώς και έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτηρίων. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν και λοιπές σχετικές πράξεις, οι οποίες υλοποιούνται εντός οικισμών και αφορούν σε βασικές υποδομές για την βελτίωση της διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού (ενδεικτικά: διευθετήσεις χειμάρρων, έργα αντιστήριξης πρανών).

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Δικαιούχοι: ΟΤΑ, Δημόσιοι Φορείς

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού μέσω της βελτίωσης των συνθηκών ύδρευσης, αποχέτευσης, βελτίωσης της οδοποιίας εντός των οικισμών καθώς και μέσω της βελτίωσης των δημόσιων κτιρίων με παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Όλη η περιοχή παρέμβασης

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 € και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός εξοπλισμός/Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός εξοπλισμός
- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Δαπάνες απαλλοτριώσεων
- Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες που σχετίζονται με εκτέλεση του έργου

Αναλυτική περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών πραγματοποιείται στον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Στήριξης» που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

19.2.4.2: Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία).

Η υποδράση αφορά σε δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υπηρεσιών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού. Στην παρούσα υποδράση

δύναται να ενταχθούν πράξεις όπως παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κέντρα απασχόλησης και φροντίδας νέων, ηλικιωμένων ή ΑμεΑ, αθλητικοί χώροι κλπ. Στην περίπτωση δημιουργίας νέας τέτοιας υπηρεσίας θα πρέπει να προκύπτει η αναγκαιότητα της για τον τοπικό πληθυσμό.

Ποσοστό Επιχορήγησης : Ι) έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

ΙΙ) για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων. Εναλλακτικά στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014 το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Δικαιούχοι: ΟΤΑ, Δημόσιοι Φορείς, Συλλογικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού μέσω της βελτίωσης των βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, (όπως παιδικών σταθμών, αγροτικών ιατρείων, αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων)

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Όλη η περιοχή παρέμβασης

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 € και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός/Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες που σχετίζονται με εκτέλεση του έργου
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Δαπάνες απαλλοτριώσεων
- Αγορά μεταφορικών μέσων για την εξυπηρέτηση ευπαθών ομάδων
- Δαπάνες ενημέρωσης και προβολής
- Τεχνική Στήριξη για τη υλοποίηση του έργου
- Δαπάνες υποβολής φακέλου

Αναλυτική περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών πραγματοποιείται στον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Στήριξης» που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές).

Η υποδράση αφορά σε έργα μικρής κλίμακας που συμβάλουν / στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής όπως άλση, πάρκα/πλατείες, μονοπάτια, διαδρομές, αξιοθέατα, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας. Παράλληλα, μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν πράξεις οι οποίες αφορούν στην ενημέρωση των επισκεπτών και εξυπηρέτηση της περιοχής εφαρμογής όπως η δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η δημιουργία ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού, δημόσιες υποδομές που κρίνονται απαραίτητες για την αύξηση της προσβασιμότητας σε επισκέψιμους χώρους. Οι πράξεις που θα ενταχθούν μπορούν να έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και με ιδιωτικές επενδύσεις.

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Δικαιούχοι: ΟΤΑ, Δημόσιοι Φορείς, Συλλογικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων καθώς και Νομικά πρόσωπα

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η Διαφοροποίηση και η Ενδυνάμωση της Τοπικής Οικονομίας μέσω ανάπτυξης της τουριστικής υποδομής στην περιοχή, ανάδειξης των αξιοθέατων της με την δημιουργία διαδρομών (πεζοπορικών, ποδηλατικών) καθώς και μέσω της προβολής της περιοχής με σύγχρονα ψηφιακά μέσα, με αναπλάσεις χώρων των οικισμών κλπ

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Όλη η περιοχή παρέμβασης

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 € και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός εξοπλισμός/Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός εξοπλισμός
- Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες που σχετίζονται με εκτέλεση του έργου
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Ανάπτυξη λογισμικού
- Τεχνική στήριξη για τη υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου

Στο πλαίσιο της υποδράσης **δεν είναι επιλέξιμη** η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκθέσεις, η διοργάνωση, η συμμετοχή με τουριστικούς operators, και η εκτύπωση ενημερωτικού υλικού.

Αναλυτική περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών πραγματοποιείται στον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Στήριξης» που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Η υποδράση αφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης ή άλλων στοιχείων της περιοχής εφαρμογής, τα οποία προβάλλονται μέσα από τις τοπικές εκδηλώσεις. Οι πράξεις που δύναται να υλοποιηθούν θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με την προβολή/διατήρηση των τοπικών στοιχείων της περιοχής όπως για παράδειγμα η παράδοση, τα έθιμα, η λαογραφία, η ιστορία, τα τοπικά προϊόντα και επαγγέλματα. Η ενίσχυση αφορά σε πράξεις άυλου χαρακτήρα.

Ποσοστό Επιχορήγησης : **I) έως 100%** (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

II) για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων. Εναλλακτικά στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014 το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Δικαιούχοι: Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, εμπειρία και ικανότητα και Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς, αποδεδειγμένη εμπειρία και ικανότητα ή και καθήκοντα.

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού μέσω της αναβάθμισης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, ενίσχυσης των πολιτιστικών εκδηλώσεων

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Όλη η περιοχή παρέμβασης

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 50.000 € καθώς αφορά την υλοποίηση ενεργειών άυλου χαρακτήρα και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Οργάνωση εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων
- Δαπάνη ενημέρωση επισκεπτών
- Τεχνική στήριξη για τη υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου

Αναλυτική περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών πραγματοποιείται στον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Στήριξης» που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

19.2.4.5: Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών/συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).

Μέσω της υποδράσης δύναται να υλοποιηθούν πράξεις που συνδέονται με:

- Την πολιτιστική κληρονομιά, όπως για παράδειγμα μελέτες καταγραφής, ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων μέσω της προμήθειας μουσικών οργάνων, παραδοσιακών φορεσιών, δημιουργία εκθετηρίων – συλλογών, πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, βιβλιοθηκών, παρεμβάσεις για τη διατήρηση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια.
- Την φυσική κληρονομιά, όπως μικρής κλίμακας τεχνικά έργα καθαρισμού, προστασίας ή αποκατάστασης / αναβάθμισης τοπίων και χώρων.
- Την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, όπως δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης, διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης.

Ποσοστό Επιχορήγησης : Ι) έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

ΙΙ) για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων. Εναλλακτικά στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014 το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Δικαιούχοι: Φορείς εντός Δημοσίου Τομέα (όπως ΟΤΑ, άλλοι τοπικοί δημόσιοι φορείς) που είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων ή έχουν συναφείς καταστατικούς σκοπούς, εμπειρία και ικανότητα και Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα (όπως σωματεία, ΑΜΚΕ, λοιπές ΜΚΟ – ΝΠΙΔ) με συναφείς καταστατικούς σκοπούς, αποδεδειγμένη εμπειρία και ικανότητα ή και καθήκοντα.

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού μέσω της αναβάθμισης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, ενίσχυσης των πολιτιστικών εκδηλώσεων

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Όλη η περιοχή παρέμβασης

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 € ή μέχρι 50.000 € όταν αφορά την υλοποίηση ενεργειών άυλου χαρακτήρα και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός εξοπλισμός/Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Λοιπός εξοπλισμός
- Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες που σχετίζονται με εκτέλεση του έργου
- Μελέτες – Έρευνες
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Δαπάνες Ενημέρωσης και Προβολής
- Παραγωγή-αγορά εκθεσιακού υλικού
- Δαπάνες Απόκτησης Γης
- Δαπάνες απαλλοτριώσεων
- Τεχνική Στήριξη για τη υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου

Αναλυτική περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών πραγματοποιείται στον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Στήριξης» που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

Δράση 19.2.5: Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:

19.2.5.1: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Η υποδράση αφορά στην βελτίωση της σύνδεσης των κτηνοτροφικών και γεωργικών εκμεταλλεύσεων με τις μεταποιητικές μονάδες της περιοχής, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, για την ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων καθώς και τη μείωση του κόστους μεταφοράς τους και με τελικό σκοπό την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. **Βασική προϋπόθεση** για την υλοποίηση μίας πράξης εντός της υποδράσης είναι η ύπαρξη και εξυπηρέτηση μεταποιητικών μονάδων (τουλάχιστον μίας) που δραστηριοποιούνται στην περιοχή εφαρμογής του ΤΠ, παράλληλα με την εξυπηρέτηση του συνόλου των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως **100%** (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Δικαιούχοι: ΟΤΑ, Δημόσιοι Φορείς με αρμοδιότητα την υλοποίηση της σχετικής δράσης

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η Διαφοροποίηση και η Ενδυνάμωση της Τοπικής Οικονομίας μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων με έργα βελτίωσης της πρόσβασης σε αυτές

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Όλη η περιοχή παρέμβασης

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 € και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Συνολική δαπάνη κατασκευής έργου

Αναλυτική περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών πραγματοποιείται στον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Στήριξης» που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στις ακόλουθες περιοχές εστίασης του ΠΑΑ 2014-2020:

Πίνακας 1.1 (Πρωτογενείς Επιπτώσεις)

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 6: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 6B: Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές
--

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη δράση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Δείκτης εκροών	Περιγραφή Δείκτη	Κωδικός Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Περιγραφή Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Δράσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης
01	Συνολικές δημόσιες δαπάνες			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
020	Αριθμός έργων LEADER στα οποία παρέχεται στήριξη			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
022	Αριθμός (πλήθος) φορέων υλοποίησης έργου			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
		PPT	Τύπος Δικαιούχου	ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (επιλέγει ένα δεδομένο διάστασης)
		PPT1	ΜΚΟ		
		PPT2	ΟΤΔ		
		PPT3	Δημόσιος Φορέας		
		PPT4	ΜΜΕ		
		PPT5	Άλλο		
015	Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.F	Θέσεις εργασίας - Γυναίκες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.M	Θέσεις εργασίας - Άνδρες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
04	Αριθμός εκμεταλλεύσεων/δικαιούχων στις οποίες παρέχεται στήριξη			19.2.5.1	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
AdO.ROAD	Μήκος οδοποιίας (km)			19.2.5.1	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

3.1. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται **ενδεικτικά** σε 1.588.000 € με την παρούσα πρόσκληση και κατανέμεται κατά υποδράση ως ακολούθως:

Πίνακας 1

A/A	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)
1	19.2.4.1: Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια	350.000,00 €
2	19.2.4.2: Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών	100.000,00 €
3	19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας	658.000,00 €
4	19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	60.000,00 €
5	19.2.4.5: Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς	350.000,00 €
6	19.2.5.1: Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις	70.000,00 €
	ΣΥΝΟΛΟ	1.588.000,00 €

3.2. Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014 – 2020) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά δράση και περιοχή εστίασης ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΠΑΑ <http://www.agrotikianaptixi.gr> ή/και της ΟΤΔ ΕΛΙΚΩΝΑΣ – ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. – ΟΤΑ <http://www.elikonas.gr/index.php>).

3.3. Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης

πράξης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.

3.4. Στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος είναι δυνατή η υλοποίηση έργων δημοσίου χαρακτήρα των οποίων η δημόσια δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης (Υπομέτρο 19.2).

4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

4.1 Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τα άρθρα 45, 46 και 60 (όπου έχει εφαρμογή), του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 καθώς και των άρθρων 65 – 71 και του άρθρου 69 §3 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

Η επιλεξιμότητα των δαπανών αρχίζει από την οριστική υποβολή της αίτησης στήριξης από τον δικαιούχο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ).

Εξαιρούνται οι δαπάνες για τα γενικά έξοδα οι οποίες είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. (ΕΕ) 1303/2013, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί και πληρωθεί από τον δικαιούχο μετά την 1η Ιανουαρίου 2014. Δαπάνες που πραγματοποιούνται και εξοφλούνται πριν την τελική ένταξη της πράξης, γίνονται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου.

Ο δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης (και σε κάθε περίπτωση μέχρι την **30-06-2023**), όπως ορίζεται στον άρθρο 4 της Υ.Α. 13215/30.11.17.

4.2 Ενδεικτικά, **επιλέξιμες δαπάνες** αποτελούν οι πιο κάτω κατηγορίες δαπανών:

α) η κατασκευή ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας (***Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4***)

β) η αγορά νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (***Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4***)

γ) οι γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι μελέτες σκοπιμότητας παραμένουν επιλέξιμες δαπάνες ακόμη και όταν, βάσει των αποτελεσμάτων τους, δεν πραγματοποιούνται δαπάνες σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β).

Η επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων δαπανών αρχίζει από την 1^η Ιανουαρίου 2014 και πρέπει να αφορά μόνο το προτεινόμενο έργο και όχι τυχόν προγενέστερη μορφή του.

δ) που αφορούν άυλα στοιχεία όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού κ.λπ.

ε) οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων (**Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4**), εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εμπειρογνώμονα ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα που βεβαιώνει ότι η τιμή αγοράς δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία της εδαφικής έκτασης και την αντικειμενική αξία για τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

(2) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(3) Η επιλέξιμη, για συνεισφορά από τα Ταμεία, δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης **δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών** για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, **το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%**. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το όριο μπορεί να αυξηθεί υπερβαίνοντας τα αντίστοιχα προαναφερθέντα ποσοστά, για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, εφαρμόζονται οι όροι που αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία (1), (2) και (3). Ως δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

στ) το ύψος των επιλέξιμων δαπανών για όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών ορίζεται σε:

- 1) Δαπάνη υποβολής Φακέλου (κατάθεση Αίτησης Στήριξης) έως 1.000 €
- 2) Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) έως 3.000 €
- 3) Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου ως:
  - ο Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας (μελέτη – επίβλεψη) μέχρι ποσοστού 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου που αφορά την κατασκευή, τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του κτιρίου και τον περιβάλλοντα χώρο
  - ο Παροχή υπηρεσιών για λοιπές υποστηρικτικές μελέτες (περιβαλλοντικές, μουσειολογικές κλπ) σωρευτικά έως το ποσό των 6.000 €
  - ο Μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και ενεργειακές επιθεωρήσεις για εφαρμογή συστημάτων Α.Π.Ε. έως το ποσό των 1.000 €

- ο Μελέτες για την πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας (ISO) σωρευτικά έως το ποσό των 2.500 €

Αναλυτική περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών ανά δράση πραγματοποιείται στον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Στήριξης» που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

4.3 Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες : η αγορά μεταφορικών μέσων (εκτός ειδικών πλήρως αιτιολογημένων περιπτώσεων, π.χ. δαπάνες που αφορούν στην μετακίνηση ευπαθών ομάδων), οι λειτουργικές δαπάνες των υποδομών, η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού/παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης, ο Φ.Π.Α. εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (άρθρο 69 του Καν. 1303/2013 και άρθρο 17 της 110427/ΕΥΘΥ/1020/20-10-2016 (ΦΕΚ 3521/01-11-2016, τ.Β.) Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού).

4.4 Ειδικότερα, όσον αφορά στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 πρέπει να πληρείται ο **χαρακτήρας κινήτρου** και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση σχεδίου, πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης από τους δικαιούχους. Έναρξη εργασιών ορίζεται «το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών»

4.5 Για τα έργα δημοσίου χαρακτήρα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας, δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της.

Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147).

4.6 Σε παρεμβάσεις που σχετίζονται με ενέργειες ανάδειξης και προβολής για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής, **δεν δύνανται να διατίθεται προς πώληση το σχετικό προϊόν**, στο οποίο πρέπει να αναγράφεται ότι διανέμεται δωρεάν, σε περίπτωση που το ποσοστό στήριξης είναι 100%.

4.7 Το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επ' αυτού (πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα). Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:

- ✓ η επενδυτική πρόταση αφορά στην τοποθέτηση εξοπλισμού ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο,
- ✓ η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε μετά από φυσική καταστροφή,
- ✓ η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την υλοποίηση της πρότασης.

Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται **αποδεικτικά ιδιοκτησίας** στο όνομα του δικαιούχου ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση ή προσύμφωνο τουλάχιστον για 15 έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, επί του γηπέδου ή του αγροτεμαχίου στο οποίο πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, χωρίς επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή/και υλοποίησης μικρών βοηθητικών κτισμάτων εντός του οικοπέδου, τουλάχιστον εννιά (9) έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης.

Κατά την υποβολή φακέλου συμμετοχής, στα πλαίσια της αίτησης στήριξης, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, ενώ τα συμφωνητικά θα πρέπει να προσκομίζονται πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης.

Για δράσεις Δημόσιου χαρακτήρα που υλοποιούνται από τους ΟΤΑ ως αποδεικτικά ιδιοκτησία νοούνται ακριβές αντίγραφο κτηματολογίου ή από το βιβλίο πάγιων ιδιοκτησιών του εκάστοτε Δήμου.

4.8 Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών, δηλαδή της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 30 Ιουνίου 2023.

Η ολοκλήρωση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης θεωρείται η κατάθεση του τελικού αιτήματος πληρωμής του έργου στην ΟΤΑ.

Η μη τήρηση των παραπάνω, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης, αυτομάτως, από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, ενώ σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

4.9 Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.

4.10 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2014) Υπουργική Απόφαση «*Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων*».

4.11 Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω αναφερόμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι αναγκαίο να υποβληθούν στοιχεία που συνάδουν με τα εξής:

(1) Το γεγονός ότι οι τοπικές αρχές αναθέτουν μία δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) μία συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε.),

(β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος την εν λόγω υπηρεσίας,

(γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και

(δ) ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί (λόγω κανονιστικών ή καταστατικών περιορισμών) σε οποιαδήποτε άλλη απελευθερωμένη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ή, εάν δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, αποκλείεται η διεπιδότηση, γεγονός που προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες κα έσοδα με κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νομικό μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες.

(2) Εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάση του ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυνοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

4.12 Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό των 600.000,00 € σε περιπτώσεις μη άυλων πράξεων (Υποδράσεις: 19.2.4.1-19.2.4.2- 19.2.4.3-19.2.4.5-19.2.5.1 και το ποσό των 50.000,00 € σε περιπτώσεις άυλων πράξεων (Υποδράση 19.2.4.4) Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις. (βλ. Άρθρο 4 ΚΥΑ2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17, ανάλογα με την υποδράση και την πράξη).

4.13 Οποιαδήποτε αύξηση του κόστους της πράξης, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το δικαιούχο, εκτός των περιπτώσεων που αυτή ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ, αύξηση των τιμολογίων των δημοσίων έργων, με την επιφύλαξη του ανωτάτου συνολικού κόστους ανά δράση.

4.14 Έργα με έσοδα. Συμπληρώνετε κατά περίπτωση, για να προσδιοριστεί το τυχόν έλλειμμα χρηματοδότησης (**αφορά και επενδύσεις κάτω του 1.000.000 ευρώ**)

Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, διενεργείται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στην παρούσα πρόσκληση Ο_Ε.Ι_4 «Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).

4.15 Διευκρινήσεις επί της παραγράφου 4.14 (Έργα με έσοδα)

Στις περιπτώσεις όπου μία πράξη εμπίπτει στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων η ενίσχυση της γίνεται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (άρθρα 53, 55, 56).

Για τις πράξεις αυτές και όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις το ποσοστό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης (Καθαρά Έσοδα). Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει ευλόγων προβλέψεων, μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

Εναλλακτικά για ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατομμύρια ευρώ, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 το μέγιστο ποσό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί **στο 80% των επιλέξιμων δαπανών** χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Σε κάθε περίπτωση δεδομένου ότι οι δυνητικές πράξεις αποτελούν δημόσιο / τοπικού χαρακτήρα πράξεις κρίνεται σκόπιμο η εφαρμογή των συγκεκριμένων διατάξεων του κανονισμού συμπεριλαμβανομένου και των ποσοστών ενίσχυσης να γίνεται προς όφελος των δικαιούχων και των πράξεων που υλοποιούνται. Υπενθυμίζεται ότι μία ενίσχυση εμπίπτει στους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων όταν υφίσταται οικονομική δραστηριότητα και συντρέχουν όλα τα ακόλουθα:

I.Αποτελεί χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος

II.Συνιστά επιλεκτική – προνομιακή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων - οικονομικών

κλάδων

III.Αποτελεί χρηματοδότηση πλεονεκτήματος με κρατικούς πόρους

IV.Δημιουργεί πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού ή / και στρέβλωση του ενδοεθνικού εμπορίου

4.16 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας (*ορίζονται από την ΕΥΔ ή την ΟΤΔ, εφόσον υπάρχουν ειδικοί όροι, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και όροι που ενδεχομένως προσδιορίζονται στις αιρεσιμότητες του επιχειρησιακού προγράμματος*).

Δεν υπάρχουν ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας πέρα αυτών που περιγράφονται στην Αίτηση Στήριξης καθώς και στον Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αίτησης Στήριξης

4.17 Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους

ΔΕΝ αφορά τις παρούσες δράσεις

Στο παρόν κεφάλαιο, η ΟΤΔ, εφόσον επιλέξει ότι για τον τύπο των προκηρυσσόμενων δράσεων δύνανται να δηλωθούν δαπάνες προσδιοριζόμενες βάσει μεθόδου/ων απλοποιημένου κόστους, περιγράφει αναλυτικά τη μέθοδο απλοποιημένου κόστους, προκειμένου οι δυνητικοί δικαιούχοι να καταρτίσουν ανάλογα το χρηματοδοτικό σχέδιο της πρότασής τους.

Πιο συγκεκριμένα, η ΟΤΔ παραθέτει τις εξής πληροφορίες:

- Προσδιορίζει με σαφήνεια τους τύπους των πράξεων ή το μέρος των επί μέρους δράσεων τους και την μέθοδο απλοποιημένου κόστους που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των δαπανών τους. Ενημερώνει τους δικαιούχους ότι για τις δαπάνες που θα δηλώσουν βάσει απλοποιημένου κόστους δεν απαιτείται η προσκόμιση παραστατικών και δικαιολογητικών εγγράφων.
- Ανάλογα με τη μέθοδο απλοποιημένου κόστους πληροφορεί για τα εξής:

✓ Μέθοδος μοναδιαίου κόστους

Προσδιορίζεται το μοναδιαίο κόστος σε ευρώ και η μονάδα μέτρησης. Βάσει του μοναδιαίου κόστους και τον αριθμό των μονάδων που θα προκύψουν από την ανάλυση του φυσικού αντικείμενου της πράξης / του υποέργου / επί μέρους δράσεων, οι δικαιούχοι θα υπολογίσουν τη δημόσια δαπάνη (ως κατ' αποκοπή ποσό) της πράξης, του υποέργου, ή των επί μέρους δράσεων.

✓ Μέθοδος κατ' αποκοπή ποσό (LumpSum)

Προσδιορίζεται το κατ' αποκοπή ποσό σε ευρώ, το οποίο δύνανται οι δικαιούχοι να το δηλώσουν ως συνολική επιλέξιμη δαπάνη των πράξεων, ή των υποέργων, ή των επί μέρους δράσεων με συνολική δημόσια δαπάνη ≤ 100.000 ευρώ.

Στις περιπτώσεις που η πρόσκληση απευθύνεται σε ονοματισμένους ή μικρό αριθμό δικαιούχων, η ΟΤΔ δύναται να προσδιορίσει το κατ' αποκοπή ποσό κατά την αξιολόγηση

και επιλογή της πράξης στη βάση αναλυτικού και κατάλληλα τεκμηριωμένου προ/σμού που δηλώνεται από τους δικαιούχους στο τεχνικό δελτίο πράξης (Τμήμα Η: χρηματοδοτικό σχέδιο υποέργου εκτέλεσης με ίδια μέσα».

Στην περίπτωση που η ΟΤΔ ορίσει την εν λόγω μέθοδο για τη χρηματοδότηση των δράσεων, ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους με σαφή και ρητό τρόπο ότι, η οποιαδήποτε απόκλιση του εκτελεσθέντος φυσικού αντικείμενου της πράξης ή του μέρους της που εφαρμόζεται η μέθοδος από το προγραμματισθέν, έστω και κατά το ελάχιστο, επιφέρει την μη καταβολή του συνόλου του κατ' αποκοπή ποσού.

✓ Μέθοδοι υπολογισμού έμμεσων δαπανών ως ποσοστό (%) επί άμεσων δαπανών της πράξης

Προσδιορίζεται το ποσοστό (%) βάσει του οποίου οι δικαιούχοι μπορούν να υπολογίσουν τις έμμεσες δαπάνες της πράξης ή υποέργου της επί άμεσων δαπανών της πράξης ή του υποέργου της αντίστοιχα, καθώς και τις κατηγορίες άμεσων δαπανών οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν ως βάση υπολογισμού των έμμεσων δαπανών. Οι μέθοδοι αυτοί είναι οι εξής:

- Ποσοστό ....% επί των άμεσων δαπανών της πράξης ή του υποέργου (το ύψος του ποσοστού, το οποίο δεν μπορεί να ανέλθει πάνω από το 25%, προσδιορίζεται από την ΟΤΔ)
- Ποσοστό ....% επί των άμεσων δαπανών της πράξης ή του υποέργου (το ύψος του ποσοστού, το οποίο δεν μπορεί να ανέλθει πάνω από 7%, προσδιορίζεται από την ΟΤΔ)
- Ποσοστό ....% επί των άμεσων δαπανών προσωπικού της πράξης ή του υποέργου (το ύψος του ποσοστού, το οποίο δεν μπορεί να ανέλθει πάνω από το 15%, προσδιορίζεται από την ΟΤΔ)

✓ Μέθοδος υπολογισμού των δαπανών (άμεσες και έμμεσες) ως ποσοστό (%) επί των άμεσων δαπανών προσωπικού

Προσδιορίζεται το ποσοστό ....% επί των άμεσων δαπανών προσωπικού, με βάση το οποίο υπολογίζονται οι υπόλοιπες δαπάνες της πράξης (το ύψος του ποσοστού δεν μπορεί να ανέλθει άνω του 40%, προσδιορίζεται από την ΟΤΔ και έχει εφαρμογή μόνο στις πράξεις ΕΚΤ)

5 ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

5.1 Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΑΑ (www.opsaa.gr/RDIIS) συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά / έγγραφα για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται τα στελέχη του δυνητικού δικαιούχου, να διαθέτουν ατομικό **κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΑΑ**.

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΑΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση του ΟΠΕΚΕΠΕ (www.opekepe.gr), στον σύνδεσμο «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ». (βλέπε συνημμένο: «Οδηγίες Έκδοσης Κωδικού Χρήστη» καθώς και το σχετικό video <https://www.youtube.com/watch?v=0UGiQg6L3G4>)

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 ημερών από την δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Τα δικαιολογητικά / έγγραφα για τα οποία είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή, εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΝΑΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης». Τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΟΧΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης».

Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υποδράσης αναφέρονται σε σχετικούς Πίνακες του παραρτήματος στα συνημμένα της παρούσας πρόσκλησης (βλέπε: «Δικαιολογητικά Αίτησης Στήριξης»)

Επιπλέον, η υπογεγραμμένη αίτηση στήριξης και όλα τα δικαιολογητικά / έγγραφα (Φυσικός Φάκελος) υποβάλλονται στην **ΟΤΔ ΕΛΙΚΩΝΑΣ – ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΟΤΑ**, στη διεύθυνση

ΟΤΔ ΕΛΙΚΩΝΑΣ – ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ Α.Ε. – ΟΤΑ

Έρκυνας 9 (1^{ος} Όροφος), Λιβαδειά Βοιωτίας, Τ.Κ. : 32131

Η ΟΤΔ έχει την δυνατότητα να ζητήσει, σε πρωτότυπο, ένα δικαιολογητικό για το οποίο αμφιβάλλει για την γνησιότητά του, ή τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή, στο αρχικό λογισμικό που παρήχθησαν.

5.2 Για δράσεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία: Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες

υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

5.3 Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **08-05-2018**

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **24-08-2018**

Ημερομηνία υποβολής του αποδεικτικού της κατάθεσης της αίτησης στήριξης, της υπογεγραμμένης αίτησης στήριξης και του παραρτήματος αυτής καθώς και όλων των συνημμένων δικαιολογητικών/εγγράφων, στην ΟΤΔ: εντός **10 ημερολογιακών** ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης

Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΑΑ.

5.4 Ειδικότερα, **η ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΑΑ**, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- (i) Αίτηση Στήριξης (βλέπε: «Υπόδειγμα Αίτησης Στήριξης 19.2»).
- (ii) Λοιπά στοιχεία – δικαιολογητικά όπως αυτά περιγράφονται στο συνημμένο στην πρόσκληση αρχείο «Δικαιολογητικά Αίτησης Στήριξης_Πίνακες»

Όλα τα ανωτέρω υποβάλλονται σε **μορφή αρχείου τύπου pdf**.

Στην ΟΤΔ, εκτός της υπογεγραμμένης αίτησης στήριξης, υποβάλλονται **ΚΑΙ** ταχυδρομικά: όλα τα δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στους πίνακες «Δικαιολογητικά Αίτησης Στήριξης» **εντός 10 ημερών** όπως και κάθε άλλο δικαιολογητικό το οποίο θεωρεί ο δικαιούχος ότι πρέπει να υποβάλλει με την πρότασή του. Σημειώνεται ότι το παράρτημα της αίτησης στήριξης υποβάλλεται τόσο σε έντυπη, όσο και σε ηλεκτρονική μορφή (π.χ. USB, CD) μαζί με τον έντυπο φάκελο.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει πως η αίτηση στήριξης τους, «υποβλήθηκε επιτυχώς στην ημερομηνία ..... και έλαβε τον κωδικό .....»

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

5.5 Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΑΑ.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου στην ΟΤΔ για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης εν όλο ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, **εντός 5 εργάσιμων ημερών** από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, προβλέπονταν στην πρόσκληση, εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης και διορθώνουν προφανή σφάλματα της αίτησης στήριξης ή/και των δικαιολογητικών που τη συνοδεύουν.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Σε κάθε περίπτωση υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις, για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική τους υποβολή τους και ταυτόχρονα ο δικαιούχος ενημερώνει με υπογεγραμμένη επιστολή υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, την ΟΤΔ, εντός της οριζόμενης από την πρόσκληση προθεσμίας.

Τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις στοιχείων, για τα οποία δεν ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή τους στο ΟΠΣΑΑ, υποβάλλονται συνημμένα της υπογεγραμμένης επιστολής υποβολής και συμπληρώνουν τον φάκελο της αίτησης στήριξης.

6.2 Αρχικά ελέγχεται από Επιτροπή της ΟΤΔ η εμπρόθεσμη υποβολή, η επιλεξιμότητα του δικαιούχου, η συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με την ενέργεια για την οποία ζητείται στήριξη, σύμφωνα με τον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης» (βλέπε συνημμένα αρχεία Πρόσκλησης).

6.3 Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκρινόμενος προϋπολογισμός και το ισχύον ποσοστό στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη και το «εύλογο κόστος» των προτεινόμενων δαπανών, όπου απαιτείται.

6.4 Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

6.5 Με βάση τα ως άνω αποτελέσματα οι επιτροπές συντάσσουν πίνακα αποτελεσμάτων, στον οποίο περιλαμβάνονται οι παραδεκτές – βαθμολογηθείσες και οι μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά, ανά υπο-δράση.

Στον πίνακα κατάταξης περιλαμβάνονται:

1. οι αιτήσεις **που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη**, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη από

▪ 40 για τις δράσεις 19.2.4.1 – 19.2.4.2 και 19.2.4.5

▪ 50 για τη δράση 19.2.4.3 και

- 45 για τις δράσεις 19.2.4.4 και 19.2.5.1

Σε περιπτώσεις προτάσεων που ισοβαθμούν, δεδομένου ότι η επιλογή των προτάσεων θα πρέπει να εξυπηρετεί στο μέγιστο δυνατό την επίτευξη της τοπικής στρατηγικής, θα εξετάζεται η επιμέρους βαθμολόγηση των προτάσεων στο/στα κριτήριο/α με την μεγαλύτερη βαρύτητα

2. **το οικονομικό αντικείμενο των αιτήσεων**, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

3. οι αιτήσεις οι οποίες, πληρούν μεν τα απαιτούμενα κριτήρια, **αλλά δεν κρίνονται καταρχήν παραδεκτές**, λόγω εξάντλησης της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση.

4. οι αιτήσεις **που κρίνονται μη παραδεκτές** προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους.

6.6 Ακολούθως η ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος πραγματοποιεί δειγματοληπτικό έλεγχο και η ΟΤΔ, δημοσιοποιεί τον τελικό πίνακα αποτελεσμάτων. Ο τελικός πίνακας αποτελεσμάτων συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο 1της παραγράφου 6.2, εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με την παράγραφο 6.4.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου (θετικό ή αρνητικό). Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, το αυτοματοποιημένο email παραπέμπει τους δυνητικούς υποψηφίους στο σύνδεσμο του ΟΠΣΑΑ ώστε να ενημερωθούν για τους λόγους απόρριψης καθώς και για το δικαίωμα, την προθεσμία και τόπο υποβολής της προσφυγής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι **έχουν δικαίωμα ενδικοφανούς προσφυγής** κατά του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων, η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ και αποστέλλει το αποδεικτικό κατάθεσης στην ΟΤΔ. Η προσφυγή υποβάλλεται **εντός 15 ημερών** από την κοινοποίηση στον δικαιούχο, του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων και εξετάζεται από επιτροπή προσφυγών της ΟΤΔ.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των προσφυγών από την επιτροπή προσφυγών, συντάσσεται ο τελικός πίνακας κατάταξης της αρχικής αξιολόγησης και εγκρίνεται, με απόφαση της ΕΔΠ, με τις τελικά επιλεγμένες αιτήσεις στήριξης.

Η ΟΤΔ ενημερώνει ατομικά όλους τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των προσφυγών, με απόδειξη παραλαβής.

6.7 Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν. (ΕΕ) 1303/2013. Η έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης (συνημμένο υπόδειγμα) πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδος

Η Απόφαση αναρτάται από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος στο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ, και κοινοποιείται στην ΟΤΔ Ελικώνας – Παρνασσός Αναπτυξιακή Α.Ε. – ΟΤΑ.

Η ΟΤΔ αποστέλλει στους δικαιούχους την Απόφαση Ένταξης, **η οποία ενέχει ισχύ σύμβασης**, ταχυδρομικά, με απόδειξη παραλαβής και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Οι δικαιούχοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν, ανά πάσα, στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

7.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνοι είναι οι κυρίες Κοντελέ Βαρβάρα και η Καρβούνη Παρασκευή τηλέφωνο: 2261080661, e-mail: elikona1@otenet.gr

7.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το ΠΑΑ 2014-2020, το σύστημα διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr ή στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ <http://www.elikonas.gr/index.php>.

Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΠΑΑ 2014-2020 και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

7.3 Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 και η ΟΤΔ ΕΛΙΚΩΝΑΣ – ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. - ΟΤΑ, μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον, η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ ή/και της

ΟΤΔ ή/και του ΕΣΠΑ και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Για τις περιπτώσεις δικαιούχων που έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα υλοποίησης των προκηρυσσόμενων μέτρων/ υπομέτρων/ δράσεων, η πρόσκληση αποστέλλεται σε αυτούς και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και της ΟΤΔ.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα των εμπλεκόμενων φορέων, είτε μέσω του διαδικτύου.

Η περίληψη της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος πρέπει κατ' ελάχιστον να δημοσιευθεί μία φορά σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας στην περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος.

Επίσης, ενδείκνυται η λήψη πρόσθετων μέτρων δημοσιοποίησης, όπως:

- οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης,
- οργάνωση Γραφείου Υποστήριξης (HelpDesk), ώστε να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους.

Ο Πρόεδρος της ΕΔΠ CLLDLEADER

ΓΙΩΤΑ ΠΟΥΛΟΥ

Συνημμένα:

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr ή/και της ΟΤΔ: <http://www.elikonas.gr/index.php>

1. Αίτηση Στήριξης / Παράρτημα αίτησης στήριξης
2. Οδηγός Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης (Περιέχει μεταξύ άλλων Κριτήρια Επιλεξιμότητας, Κριτήρια Επιλογής, Διευκρινήσεις επί των κριτηρίων, Απαιτούμενα Δικαιολογητικά κτλ)
3. Σχέδιο Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα (*εφόσον απαιτείται*)
4. Χρηματοοικονομική ανάλυση υπολογισμού καθαρών εσόδων και οδηγίες συμπλήρωσης για τα έργα που παράγουν έσοδα [*εφόσον απαιτείται*]
5. Οδηγίες συμπλήρωσης Ε.Ι.1_4 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ_ΚΑΘΑΡΩΝ_ΕΣΟΔΩΝ_ΠΡΑΞΕΩΝ_300715
6. Οδηγός ΕΣΠΑ 2014-2020 για την αρχική αξιολόγηση της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στην πράξη (Ο.Ι.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_III_ΚΡΑΤΙΚΕΣ_ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ_v1_301015)
7. Οδηγός ΕΣΠΑ 2014-2020: Εξασφάλιση Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία (Ο.Ι.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_II_ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ_ΑΜΕΑ_v1_301015)
8. Πίνακας Συμμόρφωσης της προτεινόμενης πράξης με τις κατευθύνσεις της ΚΥΑ Έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Επιπτώσεων του ΠΑΑ 2014-2020
9. Πίνακας αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης
10. Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών
11. Σχέδιο εγγράφου για την υποβολή συμπληρωματικών/διευκρινιστικών στοιχείων
12. Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης
13. Υπόδειγμα Απόφασης Απόρριψης
14. Κατάλογος Περιοχών που Αντιμετωπίζουν Φυσικούς Περιορισμούς ή Ειδικά Μειονεκτήματα
15. Ερωτηματολόγιο κρατικών ενισχύσεων έργων Πολιτισμού
16. Ερωτηματολόγιο κρατικών ενισχύσεων έργων Σύγχρονου Πολιτισμού
17. Λίστα ελέγχου ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης (CHECK LIST)
18. Δικαιολογητικά Αίτησης Στήριξης_Πίνακες
19. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν.1599/1986
20. Οδηγίες Έκδοσης Κωδικού Χρήστη στο ΟΠΣΑΑ

21. Πίνακας περιεχομένων φακέλου δημόσιας σύμβασης
22. Προδιαγραφές Μελέτης Αισθητικής Αναβάθμισης Οικισμών
23. Πίνακας Τιμών Μονάδας Κατασκευών
24. Υπουργική Απόφαση «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων» (ΥΑ_19.2 Δημόσια)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο ΠΑΑ αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

(i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

(ii) Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται, από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020 όπως ισχύει κάθε φορά, από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης (ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017)).

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

(i) Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 20 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017).

(ii) Να τηρούν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Σε περιπτώσεις που οι οριστικές μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης, δεν έχουν υποβληθεί με την αίτηση στήριξης, τότε θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός εξαμήνου από την Απόφαση Ένταξης του έργου, ενώ δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης που περιλήφθηκε στην αίτηση στήριξης. Σε αντίθετη περίπτωση ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης.

Οι δικαιούχοι **οφείλουν να υποβάλλουν τουλάχιστον ένα αίτημα πληρωμής, εντός ενός έτους από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης της πράξης, ύψους τουλάχιστον 10%**, της Δημόσιας Δαπάνης της πράξης. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Οι δικαιούχοι **οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης**, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, **το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης**. Σε κάθε περίπτωση μέχρι την 30-06-2023.

Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει παράταση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος της πράξης, η οποία εγκρίνεται από τις ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και δεν μπορεί να υπερβαίνει την 30-06-2023 και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την αρχική καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μιας πράξης μπορεί να παραταθεί για

έξι (6) ακόμα μήνες, μετά από έγκριση της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από με αιτιολογημένη αίτηση του δικαιούχου προς αυτή. Σε κάθε περίπτωση οι παραπάνω παρατάσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν την 30-06-2023.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των έργων δύνανται να επιφέρουν την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της εν λόγω πράξης ή τροποποίηση της απόφασης ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν (όταν η απόφαση ένταξης αφορά πολλές πράξεις).

(iii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.

(iv) Να λαμβάνουν έγκριση από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων και τροποποίησης της νομικής δέσμευσης σε έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις. *Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.*

(v) Να ενημερώνουν έγκαιρα την ΟΤΔ σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου/υπομέτρου/δράσης ή/και τις απαιτήσεις της/ου ΟΤΔ.

(vi) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών.

(vii) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΑΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.

(viii) Να παράσχουν στη διαχειριστική αρχή και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΠΑΑ ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.

(ix) Για έργα κατασκευής δικτύων ύδρευσης / αποχέτευσης & επεξεργασίας λυμάτων οι δικαιούχοι των πράξεων που θα ενταχθούν πρέπει να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς και να προβαίνουν σε κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί ότι «η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες».

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

(i) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην ΟΤΔ μέσω των αιτήσεων πληρωμής.

(ii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην ΟΤΔ, μετά την ολοκλήρωση της πράξης:

α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flatrate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΠΑΑ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

(iii) Σε περίπτωση που απαιτείται ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου, σε ότι αφορά τη πράξη, αυτή μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια ή τραπεζικό δανεισμό ή/και συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε με υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

(i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ, Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, ΟΠΕΚΕΠΕ, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(ii) Να αποδέχονται επιτόπιες επισκέψεις από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους με την υλοποίηση της πράξης φορείς και επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

(iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

Για όλες τις πράξεις που υλοποιούνται στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή να μην επέλθει:

- ✓ παύση ή μετεγκατάσταση της δραστηριότητας εκτός της περιοχής του τοπικού προγράμματος
- ✓ αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ✓ ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους. Ως ενδεικτική περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής αναφέρεται και η διαπίστωση περί πλημμελούς συντήρησης των έργων από τους δικαιούχους, με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι πλέον λειτουργικά,.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται κάθε έτος και στα πλαίσια της διάρκειας των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους, να αποστέλλουν ηλεκτρονικά ή εγγράφως στην ΟΤΔ, αποδεικτικά τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους, έως τις 31-12-2023 και στο μετέπειτα χρονικό διάστημα των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους στην ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων ελέγχεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

(i) Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Καν. (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων.

(ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης/δημοσιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 25 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017), όπως ισχύει και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΥΔ ΠΑΑ που αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 ή/και της ΟΤΔ.

6. ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχουν δηλωθεί στην αίτηση στήριξης επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών.

7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου.

Επιπλέον, ο δικαιούχος που δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, αποκλείεται από το υπομέτρο 19.2 για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΕ) 640/2014.